

■ Το παρασκήνιο της συνάντησης του προέδρου του ΠαΣοΚ και του πρώην πρωθυπουργού, η πρόταση Πάγκαλου και οι εισηγήσεις των στελεχών

■ Οι δύο πολιτικοί συμφώνησαν ότι οι μεταξύ τους εντάσεις θα πρέπει να εκλείψουν και ότι στο εξής θα ανταλλάσσουν τακτικά απόψεις

Ο κ. Γ. Παπανδρέου και ο κ. Κ. Σημίτης ανταλλάσσουν χειραψία στα έδρανα της Βουλής την Πέμπτη. Το καλό κλίμα μεταξύ των δύο πολιτικών επιβεβαιώθηκε λίγο αργότερα στην κατ' ιδίαν συνάντησή τους

Το ΠαΣοΚ γυρίζει σελίδα

Νέα δεδομένα και αισιοδοξία στην Ιπποκράτους μετά την επαναπροσέγγιση Γ. Παπανδρέου - Κ. Σημίτη

Ρεπορτάζ
ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΗ

Η συνάντηση του προέδρου του ΠαΣοΚ κ. Γ. Παπανδρέου με τον πρώην πρωθυπουργό κ. Κ. Σημίτη και το καλό κλίμα στο οποίο διεξήχθη αυτή δημιουργούν εξαιρετικά θετικές προοπτικές στο ΠαΣοΚ, το οποίο επιστρέφει δυναμικά στο προσκήνιο της πολιτικής. Η επαναπροσέγγιση των δύο ηγετικών προσωπικοτήτων της αξιωματικής αντιπολίτευσης διευθετεί τα εσωτερικά μέτωπα της παράταξης και διαμορφώνει νέες προϋποθέσεις για τη διεκδίκηση της εξουσίας. Βεβαίως υπάρχουν ακόμη αδυναμίες αλλά πρώτη φορά

έπειτα από την εποχή Σημίτη το ΠαΣοΚ μάχεται για τη διακυβέρνηση της χώρας με ευνοϊκούς όρους.

■ Ικανοποίηση και ανακούφιση

Το... σύμφωνο συμβίωσης, στο οποίο φαίνεται να κατέληξαν οι δύο άνδρες, δημιούργησε αισιοδοξία στο κόμμα και ανακούφισε τους ψηφοφόρους του, όπως διαπίστωσαν οι βουλευτές από τα τηλεφωνήματα που δέχτηκαν. Το κλίμα που διαμορφώθηκε ήταν τέτοιο ώστε βουλευτές του ΠαΣοΚ έλεγαν με έκπληξη ότι τους πλησίαζαν ακόμη και κυβερνητικοί βουλευτές προκειμένου να τους εκφράσουν την ικανοποίησή τους για τις εξελίξεις.

Είναι φανερό ότι έπειτα από πέντε χρόνια οι όποιες αρνητικές πλευρές της διακυβέρνησης Σημίτη έχουν αμβλυνθεί σημαντικά και οι απόψεις του συγκεντρώνουν έντονο ενδιαφέρον και ευρύτερη αποδοχή.

Ο πρώην πρωθυπουργός αποτελεί κυρίαρχη φυσιογνωμία στον λεγόμενο «μεσαίο χώρο» και εκτιμάται ότι η παρουσία του ενισχύει την κυβερνησιμότητα του ΠαΣοΚ, ιδίως σε μια περίοδο κατά την οποία η κυβέρνηση «βουλιάζει» στα ταραγμένα νερά της κρίσης και ο κ. Κ. Καραμανλής φαίνεται να ανασύρει την τελευταία πολιτική ρεζέρβα που διαθέτει, το ενδεχόμενο συνεργασίας με τον ΛΑΟΣ.

Η πρόταση του κ. Θ. Πάγκαλου

να τεθεί ο κ. Σημίτης επικεφαλής του ευρωψηφοδελτίου επιτάχυνε τις εξελίξεις. Στην πραγματικότητα ο πρόεδρος του ΠαΣοΚ και οι στενοί συνεργάτες του συζητούσαν το τελευταίο διάστημα ότι ίσως ήταν κατάλληλη η στιγμή για να γίνει μια κίνηση προς τον πρώην πρωθυπουργό καθώς επικρατούσε ηρεμία στο εσωτερικό του κόμματος. Ο κ. Παπανδρέου δεν επιθυμούσε να δοθεί η εντύπωση ότι προσέγγιζε τον κ. Σημίτη πιεζόμενος από τις περιστάσεις.

■ Τέλος στο κλίμα ψυχρότητας

Η ψυχρότητα στις σχέσεις της ηγεσίας του κόμματος και του πρώην

πρωθυπουργού αποτελούσε αγκάθι στα πλευρά του ΠαΣοΚ. Ο κ. Σημίτης πραγματοποιούσε ομιλίες σε πολυπληθή ακροατήρια και παρεμβάσεις με άρθρα στα ΜΜΕ, εξηγώντας τις παραμέτρους της οικονομικής κρίσης. Κύριος στόχος του ήταν η κυβέρνηση της ΝΔ, συχνά όμως προχωρούσε σε παραινέσεις προς την πλευρά του ΠαΣοΚ (οι οποίες εκλαμβάνονταν ως αιχμές από ένα τμήμα της ηγετικής ομάδας). Ζητούσε να ειπωθεί στους πολίτες η αλήθεια για την κρίση αλλά και να αποκτήσει το ΠαΣοΚ συγκεκριμένες θέσεις για την οικονομία.

Συνέχεια στη σελ. Α6

Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, οι εθνικές εκλογές μετατίθενται για μετά τις ευρωεκλογές. Ο Καραμανλής δεν φαίνεται διατεθειμένος να ρισκάρει, αλλά ούτε υπάρχει και κάτι που να τον πιέζει ιδιαίτερα να τις κάνει. Παρά την επιχειρηματολογία της αντιπολίτευσης, το 65% των πολιτών εξακολουθεί να παραμένει αντίθετο σε μια πρόωπη προσφυγή στην κάλπη.

Η μετάθεση αυτή όμως αλλάζει πολλά δεδομένα. Μετατρέπεται έναν αγώνα σπριντ σε μια μάχη ημιαντοχής ή ακόμη και σε έναν δρόμο αντοχής. Και, ταυτοχρόνως, ρευστοποιεί όλες τις υπάρχουσες εκτιμήσεις για το πιθανό εκλογικό σκηνικό.

Τρεις παράγοντες θα διαμορφώσουν αυτό το σκηνικό:

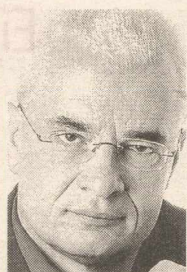
Πρώτον, η εξέλιξη της οικονομικής κρίσης. Υπό τις παρούσες συνθήκες, ένα μόνο πράγμα ισχύει στην Ελλάδα και παγκοσμίως: καμία σοβαρή πρόγνωση δεν μπορεί να διατυπωθεί! Ως εκ τούτου, ουδείς μπορεί να προβλέψει την οικονομική και κοινωνική κατάσταση της Ελλάδας όταν φτάσει η

στιγμή που ο λαός θα προσέλθει στις κάλπες.

Δεύτερον, οι συσχετισμοί που θα προκύψουν από την κάλπη των ευρωεκλογών. Από το φθινόπωρο, είναι εμφανής η ανασυγκρότηση του δικομματισμού μέσα από την ισχυροποίηση του ΠαΣοΚ, το οποίο ως τότε αποτελούσε τον «μεγάλο ασθενή» του. Το ερώτημα είναι αν η τάση αυτή θα επιβεβαιωθεί ή αν θα ανατραπεί από την ευρωκάλπη. Τρίτον, τα πολιτικά σχήματα ή συμμαχίες που θα προκύψουν για να διεκδικήσουν την εξουσία και τα οποία δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι θα περαιοστούν στα ήδη γνωστά. Το φλερτ Καραμανλή - Καρατζαφέρη, για παράδειγμα, μπορεί να πάγωσε εν όψει ευρωεκλογών αλλά τίποτε δεν αποκλείει

Δρόμος αντοχής

Του Ι. Κ. ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗ

να αναβιώσει στον δρόμο για τις εθνικές εκλογές με τον έναν ή τον άλλον τρόπο.

Από τη στιγμή που όλα τα δεδομένα διαμορφώνονται από την αρχή, το ζητούμενο για κάθε παράταξη είναι να προετοιμαστεί για όλα τα ενδεχόμενα. Και αυτό ακριβώς εξυπηρετεί με τον καλύτερο τρόπο η επαναπροσέγγιση Παπανδρέου - Σημίτη.

Από ιδρύσεώς του, το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης αποτελεί ένα σύμφωνο συμβίωσης ανάμεσα σε δύο διακριτούς πυλώνες:

Ενα εθνικολαϊκό ρεύμα που ταυτίζεται διαχρονικά με τον «παπανδρεϊσμό». Και ένα ευρωπαϊκό εκσυγχρονιστικό ρεύμα, το οποίο προσωποποίησε ο Σημίτης.

Η λειτουργική συνύπαρξη αυτών των δύο ρευμάτων ήταν πάντοτε εγγύηση ηγεμονίας. Οποτε δεν μπόρεσε να επιτευχθεί (την περίοδο 1988-1990 ή την περίοδο 2004-2007), το ΠαΣοΚ οδηγήθηκε στη συρρίκνωση και στην ήττα.

Υπό αυτή την έννοια, το γεγονός ότι το ΠαΣοΚ αποφάσισε να βαδίσει ξανά και με τα δύο πόδια του δημιουργεί τις προϋποθέσεις ότι θα τρέξει μακρύτερα και γρηγορότερα.

Αλλά μόνο τις προϋποθέσεις... Διότι (όπως προέκυψε και από τη συζήτησή τους) τόσο ο Παπανδρέου όσο και ο Σημίτης έχουν απόλυτη συνείδηση μιας εξαιρετικά δύσκολης κατάστασης μέσα στην οποία το ΠαΣοΚ δεν αρκεί να κερδίσει τις εκλογές: θα πρέπει και να τη χειριστεί.

Και αυτό θα εξαρτηθεί πρώτα απ' όλα από την πλειοψηφία που θα διαμορφώσει. Διότι, όπως αποδεικνύει τώρα ο Καραμανλής, τα κόμματα εξαργυρώνουν πάντοτε στην κυβέρνηση τον τρόπο με τον οποίο πολιτεύθηκαν στην αντιπολίτευση.

Το ΠαΣοΚ γυρίζει σελίδα

Συνέχεια από τη σελ. Α4

Κορυφαία στελέχη δεν έχαναν ευκαιρία να χαρακτηρίσουν τον κ. Σημίτη «εθνικό κεφάλαιο» και πίεζαν να κλείσει η πληγή. Λέγεται ότι μέτρησαν επίσης τα (σχετικώς χαμηλά) ποσοστά του κόμματος στις δημοσκοπήσεις, ιδίως για τις ευρωεκλογές, και η απήχηση που έχει ο πρώην πρωθυπουργός στον χώρο μεταξύ του ΠαΣοΚ και της ΝΔ – αν και στελέχη της Ιπποκράτους επιμένουν ότι οι προβληματισμοί ήταν πιο σύνθετοι καθώς η κρίση του περασμένου Ιουνίου δίχασε βαθιά την παράταξη.

■ Αφορμή για επικοινωνία

Τα γεγονότα στα Ιωάννινα, όπου η ομιλία του κ. Σημίτη αναβλήθηκε και το ίδιο Σαββατοκύριακο επισκέφθηκε την πόλη ο πρόεδρος του ΠαΣοΚ, προκάλεσαν αναταραχή στο ΠαΣοΚ. Ωστόσο χρησίμευσε και ως ευκαιρία για να επικοινωνήσουν ξανά οι δύο πλευρές. Οι κκ. Ν. Αθανασάκης και Ι. Ραγκούσης τηλεφωνήθηκαν με τον κ. Ν. Θέμελη. Ως και νωρίς την περασμένη Δευτέρα κανόνιζαν τα σχετικά με την πρόσκληση που απηύθυνε προς τον πρώην πρωθυπουργό η Νομαρχιακή Επιτροπή του ΠαΣοΚ Θεσσαλονίκης, η οποία διοργανώνει μια φιλόδοξη εκδήλωση για τις 29 ή 30 Μαρτίου (η ημερομηνία δεν έχει ακόμη οριστικοποιηθεί). Ο κ. Ραγκούσης προσφέρθηκε να κινητοποιήσει τον κομματικό μηχανισμό και να φροντίσει ώστε να προσκληθεί ο κ. Σημίτης και από άλλες οργανώσεις.

Διάλογο επικοινωνίας δεν είχαν αναπτύξει ανάμεσα στις δύο πλευρές. Επειτα από μια συνάντηση που είχε ο κ. Δ. Ρέππας με τον κ. Θέμελη ο γραμματέας της ΚΟ του ΠαΣοΚ είχε ενημερώσει τότε τον «πρωινό καφέ» ότι η μόνη αναφορά που έγινε στο θέμα Σημίτη ήταν το ερώτημα «γιατί στήριξε τον Βενιζέλο στις εσωκομματικές εκλογές». Στο επίτελο του κ. Παπανδρέου δεν υπήρχε ομοφωνία για την επαναπροσέγγιση με τον κ. Σημίτη. Υπέρμαχοι της επανασύνδεσης λέγεται ότι ήταν οι κκ. Ι. Ραγκούσης, Γ. Παπακωνσταντίνου, Δ. Ρέππας και η κυρία Ρεγγίνα Βάρτζελι. Όσοι πιθανώς να διαφωνούσαν δεν είχαν την ευκαιρία: ο κ. Παπανδρέου ενημέρωσε εγκαίρως μόνο τους κκ. Ραγκούση, Αθανασάκη και Παπακωνσταντίνου. Οι υπόλοιποι έμαθαν τα νέα από τα δελτία ειδήσεων.

■ Η στάση του κ. Πάγκαλου

Πάντως δεν ήταν η πρώτη φορά που ο κ. Πάγκαλος ασχολήθηκε με τον κ. Σημίτη. Από την αρχή του χρόνου τόσο σε δημόσιες δηλώσεις του όσο και σε συζητήσεις στα κομματικά όργανα ανέφερε ότι πρέπει να βρεθεί κατάλληλος ρόλος για τον κ. Σημίτη, προτείνοντας τη συμμετοχή του στο ευρωψηφοδέλτιο. Ο κ. Πάγκαλος δεν φημίζεται για τη ζεσή του σχέση με τον πρώην πρωθυπουργό, οπότε οι συνάδελφοί του υποψιάζονται ότι οι επαναλαμβανόμενες αναφορές για συμμετοχή του

Ο κ. Δ. Ρέππας (αριστερά) και ο κ. Γ. Παπακωνσταντίνου (μέσον) όπως και ο κ. Ι. Ραγκούσης και η κυρία Ρεγγίνα Βάρτζελι είχαν ταχθεί υπέρ της επανασύνδεσης Παπανδρέου - Σημίτη, ενώ η πρόταση του κ. Θ. Πάγκαλου (δεξιά) να τεθεί ο πρώην πρωθυπουργός επικεφαλής του ευρωψηφοδελτίου επιτάχυνε τις εξελίξεις

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ

«Θα συνεχίσω να βοηθώ το κόμμα»

Ο πρώην πρωθυπουργός διεκδικεί διακριτό ρόλο στο κόμμα. «Θα συνεχίσω να εργάζομαι και να βοηθώ το ΠαΣοΚ στην προσπάθειά του για επιτυχία, πάντα με τους τρόπους που κρίνω εγώ σκόπιμους και σύμφωνα με αυτά που πιστεύω ότι είναι τα συμφέροντα της χώρας» δήλωσε. Με αυτό όμως δεν ενοχλείται πλέον κανένας στο ΠαΣοΚ καθώς συνεργάτες του κ. Παπανδρέου μιλούσαν για «μια νέα ισορροπία μεταξύ Παπανδρέου και Σημίτη, η οποία ξεπερνά το πρόβλημα».

Η σεναριολογία πάντως περίσσεψε στο ΠαΣοΚ καθώς η εκκρεμότητα για τα ψηφοδέλτια παραμένει. Αναφορικά με το ευρωψηφοδέλτιο δεν έγινε λόγος. Στις εθνικές εκλογές το πιθανότερο είναι να μην κατέλθει στην Α' Πειραιώς ο κ. Σημίτης, οπότε φημολογούνται διάφορα για συμμετοχή του στο ψηφοδέλτιο Επικρατείας ή σε κάποια μεγάλη

εκλογική περιφέρεια. Επίσης ορισμένοι θεωρούν ότι είναι ανοιχτή και η συζήτηση για την Προεδρία της Δημοκρατίας σε περίπτωση κατά την οποία δεν επιθυμεί νέα θητεία ο κ. Κ. Παπούλιας. Παρά το καλό κλίμα που επικρατεί στην κορυφή, για την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠαΣοΚ η ισορροπία δεν είναι εύκολη υπόθεση. Οι βουλευτές που συνδέονται στενότερα με τον κ. Σημίτη, πολλοί εκ των οποίων έχουν μείνει εκτός κομματικών αξιωματικών, αναμένουν και άλλα βήματα καλής θέλησης από την ηγετική ομάδα. Από την άλλη πλευρά όσοι επένδυσαν στην κρίση, από τους πιο μετριοπαθείς έως ακραίους φωνές όπως ο βουλευτής Αρτας κ. Δ. Τσιρώνης, ο οποίος είχε χαρακτηρίσει τον κ. Σημίτη «Μητροστάκη του ΠαΣοΚ», φράση που είχε ενοχλήσει βαθύτατα τον πρώην πρωθυπουργό, βλέπουν να χάνονται τα ερείσματά τους.

ιδιου του κ. Πάγκαλου στο ευρωψηφοδέλτιο, παρά τις διαφεύσεις εκ μέρους του, τον εκνεύριζαν.

«Αυτό που τον απασχολούσε πρωτίστως ήταν να «κάψει» τη δική του υποψηφιότητα και όχι το τι θα γίνει με τον Σημίτη» εξηγεί ένας από αυτούς. Άλλοι πιθανολογούσαν ότι πληροφορήθηκε τα σχέδια του κ. Παπανδρέου και διεκδίκησε πρωταγωνιστικό ρόλο στις εξελίξεις. Ανεξαρτήτως των διαθέσεων του κ. Πάγκαλου η πρότασή του αντιμετωπίστηκε αμέσως θετικά από πολλά στελέχη και όπως λέγεται στο παρασκήνιο ήταν έτοιμοι να κάνουν δηλώσεις περίπου 40 βουλευτές.

Ο κ. Παπανδρέου, που ήταν ενή-

μερος για το κλίμα στην Κοινοβουλευτική Ομάδα, εκτίμησε ότι θα διογκωνόταν ένα θέμα το οποίο ούτως ή άλλως είχε αποφασίσει να τακτοποιήσει. Ετσι οριστικοποίησε τη συνάντηση με τον πρώην πρωθυπουργό τη Δευτέρα, αν και γνώριζε ότι δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί νωρίτερα από την Πέμπτη εξαιτίας ανειλημμένων υποχρεώσεων.

Το γραφείο του κ. Σημίτη στη Βουλή απέχει λίγα βήματα από αυτό του κ. Παπανδρέου. Την απόσταση διέσχισε φανερά ευδιάθετος ο εκπρόσωπος Τύπου του κόμματος κ. Γ. Παπακωνσταντίνου (ο οποίος ανήκε στους συνεργάτες

του πρώην πρωθυπουργού και τον περασμένο Ιούνιο ήταν αυτός που με προσωπικό κόστος ανακοίνωσε τη σκληρή απάντηση της ηγεσίας στην επιστολή του κ. Σημίτη) προκειμένου να ειδοποιήσει ότι όλα ήταν έτοιμα για τη συνάντηση.

■ Η συζήτηση και οι αποφάσεις

Η συζήτηση διήρκεσε περίπου μία ώρα. Ο κ. Σημίτης από την πρώτη στιγμή ζήτησε να μη γίνει καμία αναφορά στα περασμένα και να μη συζητηθεί τίποτε για συγκεκριμένους ρόλους. Ο κ. Παπανδρέου το δέχτηκε. Υπήρχε καλή διάθεση καθώς ο πρόεδρος του

ΠαΣοΚ είχε τηλεφωνήσει ο ίδιος, χωρίς μεσολάβηση γραμματέως, και ήταν πολύ ευγενικός και φιλικός, γεγονός που εξετίμησε ο κ. Σημίτης, ο οποίος το προηγούμενο διάστημα είχε διαμηνύσει ότι δεν πρόκειται να κάνει καμία κίνηση. «Η πρωτοβουλία ανήκει στον Γιώργο» έλεγε.

Οι δύο άνδρες, σύμφωνα με πληροφορίες, μιλώντας για την οικονομία συμφώνησαν ότι η κρίση θα διαρκέσει και ότι δεν πρόκειται για παροδικό φαινόμενο, άρα θα χρειαστεί να δρομολογηθούν νέες πολιτικές για την αντιμετώπισή της. Ο κ. Σημίτης εκτίμησε ότι η έκδοση ευρωομολόγου δεν είναι πιθανή, τουλάχιστον ως τις γερμανικές εκλογές.

Στο ζήτημα που έθεσε ο κ. Παπανδρέου για το ενδεχόμενο χαλάρωσης του Συμφώνου Σταθερότητας ο κ. Σημίτης εκτίμησε ότι το Σύμφωνο Σταθερότητας μπορεί να χαλαρώσει μόνο στη βάση ενός σοβαρού, πειστικού και αξιόπιστου προγράμματος, το οποίο θα τεθεί υπόψη των Βρυξελλών. Τέτοιο πρόγραμμα, προσέθεσε, δεν διαθέτει η κυβέρνηση – χωρίς να διευκρινίσει, πάντως, αν το διαθέτει το ΠαΣοΚ...

Ούτως ή άλλως, ο πρώην πρωθυπουργός δεν φαίνεται να έχει υποχωρήσει από την άποψη, η οποία παλαιότερα είχε εκνευρίσει τη Χαριλάου Τρικούπη, ότι και το ΠαΣοΚ πρέπει να αποκτήσει ένα τέτοιο συγκροτημένο και ρεαλιστικό πρόγραμμα. Ωστόσο και οι δύο συμφώνησαν ότι ένα σοβαρό σκέλος αυτού του προγράμματος θα πρέπει να αφορά την αναμόρφωση της κρατικής λειτουργίας στην οικονομική διαχείριση.

■ Η συμφωνία και το σύνθημα

Σε ό,τι αφορά την προσωπική σχέση τους οι κκ. Παπανδρέου και Σημίτης αποδέχθηκαν ότι οι μεταξύ τους εντάσεις θα πρέπει να εκλείψουν. Συμφώνησαν επίσης ότι θα συναντηθούν ξανά και ότι στο εξής θα ανταλλάσσουν τακτικά απόψεις.

Ο κ. Σημίτης θα συνεχίσει να διατυπώνει τις απόψεις του δημοσίως με ομιλίες και παρεμβάσεις, απευθυνόμενος σε ευρύτερα και όχι σε κομματικά ακροατήρια επειδή θεωρεί ότι με αυτόν τον τρόπο είναι μεγαλύτερη η απήχηση στην κοινωνία και προς όφελος του ΠαΣοΚ. Ο κ. Παπανδρέου συμφώνησε με αυτήν την άποψη, δεχόμενος ότι δεν υπάρχει πρόβλημα με τη συνέχιση της δραστηριότητας του πρώην πρωθυπουργού και προσφέρθηκε να τον παράσχει όποια βοήθεια χρειαστεί.

Η δήλωση του κ. Σημίτη έπειτα από τη συνάντηση, όπου χρησιμοποίησε το βασικό σύνθημα του ΠαΣοΚ μιλώντας για την «αλλαγή πορείας» που χρειάζεται η χώρα, ικανοποίησε τους συνεργάτες του κ. Παπανδρέου. Αλλά και ο ίδιος ο πρόεδρος του ΠαΣοΚ, όπως διαπίστωσαν στη συνέχεια οι βουλευτές Αχαΐας που είχαν συνάντηση μαζί του για το θέμα των μεταναστών, δεν έκρυβε την ευχαρίστησή του για την έκβαση της εν λόγω επαφής.